

На кафедрі вперше в Україні розроблені і впроваджені в навчальний процес клініко-біохімічні задачі та взаємоперетворення речовин. Це дало можливість кафедрі стати навчально-методичним центром з проведення Всеукраїнських олімпіад студентів вищих медичних навчальних закладів з біохімії, що проводяться щороку, починаючи з 1998 року. Досвід, нагромаджений кафедрою з цієї тематики, втілений у вигляді навчального посібника "Задачі з біохімії та алгоритми їх розв'язування", що рекомендований Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України як навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, автором якого є професор І.Ф.Мешишен та посібника "Перетворення у біохімії".

На кафедрі під керівництвом викладачів постійно працює студентський науковий гурток. Наукова тематика студентських робіт пов'язана з тематикою науково-дослідної роботи кафедри. Щороку кращі гуртківці беруть участь і здобувають призові місця на Всеукраїнських студентських олімпіадах з біохімії: Голомб Н.А. (1997 р., III місце), Лявинець Н.О. (1998 р., I місце), Давидова Н.В. (1998 р., II місце), Грушевська Н.М. (2000 р., II місце), Рудий Т.А. (2001 р., III місце), Іващенко Т.В. (2002 р., III місце), Романюк Н.А. (2002 р., I місце), Міхалєв К.О. (2003 р., I місце), Колотило Н.М. (2003 р., II місце). Лише за останніх п'ять років гуртківцями кафедри медичної хімії надруковано в наукових журналах більше 50 статей та тез у збірниках студентських наукових конференцій вищих медичних навчальних закладах України.

Результати науково-практичної, педагогічної та громадської діяльності науковців кафедри втілено в публікаціях книг, 23 свідоцтвах та винаходах, понад 600 статтях, 20 навчально-методичних розробках та раціоналізаторських пропозиціях. За час існування кафедр біологічної та загальної хімії і після утворення на їх основі кафедри медичної хімії виконано фрагменти 18 докторських та 55 кандидатських дисертацій.

За плідну навчально-методичну, виховну та наукову роботу колектив кафедри одним із перших занесено до Книги Пошани академії.

Нині зусилля кафедри спрямовуються на продовження роботи та створення навчальних посібників, розширення наукової тематики з клінічними кафедрами та кафедрою біохімії Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, підготовку висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів.

DEPARTMENT OF MEDICAL CHEMISTRY (HISTORICAL INFORMATION)

I.F.Meshchysheh, P.V.Prysiachniuk, K.H.Tashchuk

Abstract. The Department of Biological Chemistry of BSMA (the Department of Medical Chemistry since 1979 after uniting with the Department of General Chemistry) was founded in 1945. The principal task of the Department's activity is the training of medical specialists with higher specialized education, moulding in future specialists of general chemico-biological thinking as the basis of the clinical one. The basic kinds of the activity of the staff, its achievements and perspectives are elucidated in a historical aspect.

Key words: department, medical chemistry, historical information, students, personnel.

Bukovinian State Medical Academy (Chernivtsi)

Buk. Med. Herald. – 2004. – Vol. 8 №1. – P.186-189

Надійшли до редакції 16.01.2004 року

УДК 61:57+575+611.018(091)

В.П.Пішак, В.В.Зажасва, О.І.Захарчук

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ, ГЕНЕТИКИ ТА ГІСТОЛОГІЇ

Кафедра медичної біології, генетики та гістології
(зав. – член-кор. АПН України, проф. В.П.Пішак)
Буковинської державної медичної академії

Резюме. Описана майже 60-річна історія становлення та розвитку кафедри медичної біології, генетики та гістології. Наведені основні досягнення кафедр медичної біології, генетики та гістології, які об'єднані в одну влітку 2003 року. Описані основні наукові і педагогічні

досягнення кафедри. Згадані всі співробітники, їхні наукові та педагогічні набутки. Вказано на перспективи розвитку кафедри.

Ключові слова: історія, кафедра медичної біології, генетики та гістології, педагогічні та наукові досягнення, співробітники.

На фото колектив кафедри медичної біології, генетики та гістології (січень, 2004 р.):

1 ряд (зліва направо, сидять) – асистент Шумко Н.М., асистент Сметанюк О.І., доцент Федонюк Л.Я., к.б.н., асистент Горобець М.П., доцент Зажаєва В.В., к.мед.н., асистент Приймак С.О., старший лаборант Шаровська М.Д., старший лаборант Фока П.А.;

2 ряд – к.мед.н., асистент Чернікова Г.М., аспірант Ходоровська А.А., асистент-стажист Висоцька В.Г., доцент Черновська Н.В., завідувач кафедри, член-кореспондент АПН України, д.мед.н., професор Пішак В.П., д.мед.н., професор Мардор Г.І., доцент Дьякова Т.Є., асистент-стажист Малик Ю.Ю., старший викладач Кузь В.Ф., старший лаборант Пантелейчук Н.П., доцент Чала К.М.;

3 ряд – асистент Петришен О.І., асистент Вепрюк Ю.М., доцент Захарчук О.І., асистент Степанчук В.В., асистент Булик Р.Є.

Кафедра загальної біології (тепер кафедра медичної біології, генетики та гістології) організована в листопаді 1944 року. Спочатку навчальний процес проводився на базі Чернівецького державного університету, оскільки кафедра не мала власного приміщення. Перші два роки очолював кафедру і читав лекційний курс доцент державного університету І.Ф.Андреев. Лабораторні заняття проводили асистенти Т.Г.Гуменюк, І.І.Кан, П.І.Літвінова. У 1945-46 рр. у складі кафедри відбулися кадрові зміни. На посаду завідувача Міністерство охорони здоров'я УРСР призначило кандидата біологічних наук М.М.Зотіна, який до цього працював у Харківському медичному інституті. У 1949 році на кафедру прийшла А.М.Яковлєва, яка раніше працювала асистентом кафедри гістології медичного інституту.

За час роботи в інституті М.М.Зотін розробляв питання біології геогельмінтів та найпростіших. У 1965 році за його редакції виходить праця "Роль патогенной фауны при хронической дизентерии у детей". Наукова робота "Роль рынков г.Черновцы в эпидемиологии гельминтозов" мала не тільки епідеміологічний, а й екологічний напрямок. Екологія гельмінтозів знайшла своє віддзеркалення у вивченні ролі зовнішнього середовища в поширенні паразитичних червів у закритих дитячих колективах. Ці роботи мали велике практичне значення. Рекомендації, що випливали з наукових пошуків, були спрямовані на вдосконалення дегельмінтизації та девастації. У наступні роки колектив кафедри продовжував розробляти цей науковий напрямок.

М.М. Зотін, який очолював кафедру з 1946 до 1962 рр., приділяв значну ува-

гу організації навчального процесу і наукової роботи. Одночасно він також виконував обов'язки заступника директора інституту.

З 1945 по 1982 рік асистентом кафедри працювала досвідчений педагог і професійний паразитолог Т.Г.Гуменюк. Асистент Т.Г.Гуменюк 1961 року в Москві на кафедрі всесвітньо відомого академіка-паразитолога К.І.Скрябіна блискуче захистила кандидатську дисертацію на тему: "Роль води, ґрунту та овочів у епідеміології аскаридозу та трихофельозу в умовах м. Чернівці" та отримала схвальні відгуки широкого наукового загалу. До сьогоднішнього дня викладачі кафедри та студенти широко використовують у своїй практичній роботі та в навчальному процесі методичні матеріали, розроблені і впроваджені у навчальний процес свого часу кандидатом біологічних наук Гуменюк Т.Г.

У червні 1957 р. залишила кафедру асистент О.О.Лобинцева, і на вакантну посаду обрали А.Ф.Ізмайлова, який закінчив Чернівецький держуніверситет і до цього працював на посаді старшого лаборанта.

У 1962 р. завідувачем кафедри обирають доцента А.М.Яковлеву. Вона домагалася активної участі студентів у поширенні наукових знань. Основним напрямком наукових робіт кафедри було вивчення гельмінтофауни людини, свійських і диких тварин та шляхів поширення гельмінтів у Чернівецькій області. Доцент А.М.Яковлева не припустила роботи з вивчення панцирних молюсків і стала провідним фахівцем цієї галузі в колишньому СРСР. У 1951 р. вона завершує кандидатську дисертацію "Панцирные моллюски морей СССР", а в 1952 р. виходить її монографія "Панцирные моллюски морей СССР".

У 1965-1968 рр. асистентами на кафедрі працювали В.О.Кривошеев, П.А.Харченко, у 1966 р. асистентами обирають В.П.Пішака, в 1968 р. - С.О.Приймак (Котову), а в 1969 р. – М.Г.Поливоду. У 1975 р. на кафедру зараховують асистента, кандидата біологічних наук М.П.Горобець, у 1977р. – кандидата біологічних наук Т.Є.Дьякову.

З 1974 року кафедру очолює член-кореспондент АПН України, заслужений працівник народної освіти України, ректор Буковинської державної медичної академії, доктор медичних наук, професор Василь Павлович Пішак.

У 1971 році В.П.Пішак захистив кандидатську дисертацію на тему: "Вміст калію, натрію, кальцію, магнію, хлору та заліза в біологічних середовищах при хронічному гепатиті та цирозі печінки", а 1985 року - докторську дисертацію на тему: "Функціональні зв'язки епіфіза та нирок у хребетних".

Науковий напрямок роботи професора В.П.Пішака протягом останніх тридцяти років стосується нейрофізіології та спрямований на вивчення структурної і функціональної організації шишкоподібного тіла (епіфіза), механізмів циркадних і сезонних ритмів функцій організму людини і тварин. На сьогодні сформована хронобіологічна наукова школа. Під керівництвом професора В.П.Пішака захищено чотири докторські та дванадцять кандидатських дисертацій. Його перу належить 83 монографії, підручники та навчальних посібники, він є автором понад 630 наукових праць. Член-кореспондент АПН України, нагороджений орденом "Знак Пошани" (1998), знаком "Відмінник охорони здоров'я". У 1992р. удостоєний почесного звання "Заслужений працівник народної освіти України". Академік АНВШ України, Української академії наук національного прогресу. Почесний громадянин міста Чернівці.

Під керівництвом та за безпосередньої участі професора В.П.Пішака, після переїзду кафедри в 1978 році в приміщення на вулицю Ю.Федьковича, 15, проведена реконструкція та добудова навчального корпусу кафедри. У всіх аудиторіях та допоміжних приміщеннях проведений сучасний ремонт, змонтована система автономного опалення, виконана заміна всього меблевого фонду кафедри.

Кафедра розташована в одному з наймальовничіших місць міста Чернівців, поряд із ботанічним садом та центральним парком культури і відпочинку ім. Т.Шевченка. На даний час на кафедрі є всі умови для проведення повноцінної навчально-методичної та наукової роботи. Студенти користуються просторими і світлими навчальними аудиторіями та лекційною залом. Постійно поповнюється банк мікропрепаратів, гербаріїв, таблиць, динамічних навчальних посібників. Удосконалюються форми і методики викладання навчального матеріалу щодо вимог часу та згідно з директивами Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки України. Повністю використовуються можливості комп'ютерного класу, сформований великий банк тестових завдань із медичної біології, генетики, паразитології, цитології та медичної ботаніки для студентів-першокурсників, які навчаються на різних факультетах. Кафедра має прямий вихід в Інтернет, що є вагомим підмогою для співробітників і студентів, які займаються науковими пошуками та співпрацюють із профільними медико-біологічними закладами як в Україні, так і поза її межами.

У розпорядженні кафедри приміщення загальною площею 1061,5м², зокрема 6 навчальних кімнат, комп'ютерний клас, 2 лабораторії, лекційна зала на 180 місць, кімнати лаборантів, асистентські, кабінети доцентів, кабінет завідувача кафедри, бібліотека, матеріальна, віварій тощо.

На даний час навчальний процес на кафедрі забезпечує колектив досвідчених та перспективних молодих фахівців.

Приймак С.О. – асистент кафедри, кандидат медичних наук. Працює на кафедрі з 1968 року. З 1990 по 1995 рік працювала на посаді старшого викладача кафедри. Захистила в 1971 році кандидатську дисертацію на тему: “Статевий хроматин в нейтрофілах крові хребетних та вплив гормонів на частоту його зустріваності”. Є автором понад 50 наукових праць.

Горобець М.П. – асистент кафедри, кандидат біологічних наук. Працює на кафедрі з 1975 року. Кандидатську дисертацію на тему: “Взаємозв'язок вітаміну А і кобальту в обміні речовин” захистила в 1972 році. Є автором більше 35 наукових праць.

Дьякова Т.С. – доцент кафедри, кандидат біологічних наук. Працює на кафедрі з 1977 року. У 1972 році захистила кандидатську дисертацію на тему: “Вітамін А і імунізація в обміні мукополісахаридів”. Автор понад 60 наукових праць.

Черновська Н.В. – доцент кафедри, кандидат біологічних наук. Працює на кафедрі з 1978 року. Захистила в 1987 році кандидатську дисертацію на тему: “Функціональний стан нирок епіфізектомованих щурів у постнатальному періоді” та започаткувала новий напрямок хронобіологічних досліджень сезонних ритмів функцій нирок у різні вікові періоди. Є автором 85 наукових праць, 2 монографій та 3 навчальних посібників.

Захарчук О.І. – доцент кафедри, кандидат медичних наук. Працює на кафедрі з 1989 року. Захистив у 1993 році кандидатську дисертацію на тему: “Участь шишкоподібного тіла в сезонних змінах циркадіанних ритмів показників неспецифічної адаптації у старих щурів”. Є автором понад 40 наукових праць, у тому числі монографій та навчальних посібників.

Бойчук Т.М. – доктор медичних наук. На кафедру прийшов у 1993 році. Захистив у 1995 році кандидатську дисертацію на тему: “Фізіологічні аспекти впливу йодиду цезію на організм залежно від функціонального стану шишкоподібного тіла.”, а 2000 року захистив докторську дисертацію на тему: “Хроноритмологічні аспекти патогенної дії на організм малих доз важких металів.” Працював професором кафедри до листопада 2003 року.

Степанчук В.В. – асистент кафедри. Працює на кафедрі з 2000 року. Виконує кандидатську дисертацію на тему: “Роль шишкоподібного тіла в регуляції хроноритмів діяльності нирок при сулемовій інтоксикації організму”. Автор 9 наукових праць.

Булик Р.С. – аспірант кафедри з 2000 року. У визначені терміни виконав кандидатську дисертацію на тему: “Роль простагландинів у регуляції хроноритмів нирок”. Автор 12 наукових праць.

Шумко Н.М. – асистент-стажист кафедри. Працює на кафедрі з 2002 року. Виконує кандидатську дисертацію на тему: “Роль шишкоподібного тіла в регуляції хроноритмів функцій нирок за умов іммобілізаційного стресу”.

З 1989 року по жовтень 2003 року старшим викладачем кафедри працювала кандидат біологічних наук Волошенівич М.І., учениця всесвітньо відомого академіка О.М.Уголева, яку забрала підступна хвороба в розквіті творчих та наукових сил. Марія Іванівна Волошенівич доклала багато зусиль для створення нових навчальних програм і посібників з медичної ботаніки, сформувала банк даних мікропрепаратів та гербаріїв. Завжди переймалася проблемами студентської молоді, була багаторічним керівником студентського наукового гуртка. Згідно з рішенням засідання кафедри навчальна аудиторія, в якій працювала М.І.Волошенівич, названа її ім'ям.

З 1978 року до останнього часу працювала на кафедрі прекрасний фахівець своєї справи, випускниця біологічного факультету Дніпропетровського держуніверситету, старший лаборант з навчального процесу Височина Н.О., завдяки якій проведення лекцій та практичних занять завжди залишалися на високому методичному рівні.

Більше 40 років віддала роботі в академії старший лаборант Фока П.А., яка є прекрасним фахівцем-гістохіміком, завідує науковою лабораторією кафедри.

Практично з часу створення Чернівецького медичного інституту пропрацювала старший препаратор кафедри Бур'ян М.О., яка вклала всю себе в життя ка-

федри, постійно підтримувала порядок і чистоту в навчальних та допоміжних приміщеннях. І хоча М.О.Бур'ян перебуває на заслуженому відпочинку, вона не пориває зв'язок із співробітниками та життям кафедри.

Тривалий час старшим лаборантом із наукового процесу працювала Гожда С.Г.

У даний час навчально-методичну та наукову роботу на кафедрі на достатньо високому рівні підтримують старші лаборанти Тимочко К.Б., Теслюк Н.М., оператор комп'ютерного класу Лазареску Л.Д., лаборанти Бебич О.М. та Кривчанська М.І.

На даний час викладацький склад кафедри поповнився випускниками, які з відзнакою закінчили академію. Асистентом-стажистом працює Вепрюк Ю.М., до аспірантури у 2003 році вступила Грицюк М.І.

Колектив кафедри працює над впровадженням у практику методів хронодіагностики та подальшого вивчення механізмів регуляції біологічних ритмів.

Наказом МОЗ України в 1998 році кафедра медичної біології, паразитології та генетики Буковинської державної медичної академії призначена опорною і була організатором трьох нарад завідувачів профільних кафедр медичних ВНЗ України, які проведені на базах Буковинської державної медичної академії, Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького та Одеського державного медичного університету.

За ініціативи завідувача кафедри на базі Буковинської державної медичної академії в жовтні 2002 року (вперше в Україні) відбулася науково-практична конференція з міжнародною участю "Сучасні аспекти хронобіології і хрономедицини", на якій розглянуто загальні питання хроноритмології, сучасні напрямки хронотерапії, хронодіагностики, хронотоксикології та вікові аспекти хронофізіології. З доповідями виступили провідні вчені Буковини, Києва, Харкова, Москви, Санкт-Петербурга та інших міст.

Тривалий час на кафедрі проводяться наукові дослідження з визначення ролі шишкоподібного тіла в регуляції хроноритмів функції нирок у філогенезі хребетних та в різні вікові періоди. Останнім часом започатковано новий напрямок наукових досліджень – хронобіологічні аспекти адаптації організму до дії несприятливих екологічних факторів низької інтенсивності.

Розробляються та впроваджуються в практику методи клінічної хронодіагностики та хронотерапії захворювань нирок. Досліджуються циркадіанні зміни неспецифічної імунологічної резистентності.

Продовжуються дослідження стосовно впливу шишкоподібного тіла на формування загальної резистентності організмів до токсичних речовин.

У зв'язку з ліквідацією кафедри гістології у 2003 році відбулася реорганізація. Тепер кафедра має назву – кафедра медичної біології, генетики та гістології.

Кафедра гістології була відкрита в Чернівецькому медичному інституті 1944 року однією з перших, що було зумовлено особливостями організації навчального процесу в медичному ВНЗ. Перший її завідувач – доц. Шульга М.С., а викладачі – В.А.Полатай та А.В.Кириличева.

Доцент М.С.Шульга був направлений до міста Чернівці для організації роботи новоствореного медичного інституту. Працював заступником директора з навчальної та наукової роботи та завідувачем кафедри гістології, провів велику роботу щодо забезпечення функціонування навчального медичного закладу на Буковині. За час роботи в місті Чернівці доцент М.С.Шульга опублікував 5 наукових праць, у тому числі методичні вказівки з гістології та ембріології для студентів. Наприкінці 1945 року доцент М.С.Шульга повернувся до Київського медичного інституту ім. О.О.Богомольця для завершення докторської дисертації. У жовтні 1945 року очолила кафедру кандидат медичних наук А.В.Кириличева і до складу викладачів увійшов кандидат біологічних наук Д.П.Кладієнко. Власне, асистенти В.А.Полатай та Д.П.Кладієнко зробили найбільший внесок у фундацію кафедри, оскільки вони були першими і пропрацювали тут кілька десятків років. З 1950 по 1951 рік кафедрою завідувала кандидат біологічних наук, доцент Н.М.Краснопольська, а з листопада 1951 до 1974 року кафедрою очолював професор І.А.Шевчук, який у 1951 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: "Возрастные особенности гистологического строения поджелудочной железы человека", а в 1964 р.- докторську дисертацію на тему: "Возрастные особенности гистологического строения поджелудочной железы человека в онтогенезе и некоторые гистофизиологические особенности поджелудочной железы животных в экспериментальных условиях".

Професор І.А.Шевчук вважається фундатором кафедри гістології Чернівецького медичного інституту, де він започаткував нейроендокринологічні наукові до-

слідження. За його керівництва науковці кафедри проводили вивчення взаємозв'язку між ендокринними залозами та нервовою системою. Автор 146 наукових праць, у тому числі монографії "Гистопография", "Биологическое значение цинка в организме". Впродовж 1957-1961 рр. професор І.А.Шевчук працював за сумісництвом деканом лікувального факультету. Під його керівництвом підготували і захистили кандидатські дисертації: П.І.Цапок, Л.І.Сандуляк, І.М.Рибачук, Т.Ф.Мельник, Г.І.Мардар, М.М.Панчук, М.В.Кришталь.

Головна наукова ідея дисертаційних робіт полягала у вивченні морфофункціональних механізмів, що забезпечують синтез та депонування інсуліну в-клітинами острівців підшлункової залози; зокрема, вперше доведена важлива роль цинку в стабілізації гранул у цитоплазмі інсулоцитів. Методику гістохімічного виявлення цинку в острівцях підшлункової залози розробили і впровадили в практику проф. Шевчук І.А. та кандидат меднаук Т.Ф.Мельник.

Враховуючи плідну ідею, запропоновану Д.П.Кладієнко, про роль еритроцитів як транспортної та депонуючої системи для гормонів, співробітники кафедри Сандуляк Л.І. та Мардар Г.І. вивчали механізми депонування інсуліну і катехоламінів еритроцитами. Ними розроблені нові методи гістохімічного виявлення інсуліну та катехоламінів в еритроцитах, які захищені авторськими свідоцтвами. Запропоновані методи вивчення вмісту гормонів в еритроцитах використовуються науковцями кафедри неврології, терапії, фізіології, а також у наукових пошуках Чернівецького національного університету.

З 1974 року по 1976 рр. кафедрою завідував кандидат медичних наук, старший викладач Г.П.Рушковський, на базі кафедри було організовано гістохімічну лабораторію. У цей період на кафедрі працювали асистенти В.В.Зажаєва, Т.Є.Дьякова, Г.І.Мардар, І.П.Кашина, М.М.Панчук, аспірант М.В.Кришталь, старші лаборанти: Л.І.Адаменко (навчальний лаборант), П.А.Ягелло та М.Д.Шаровська (лаборанти гістохімлабораторії). У 1976 році старший викладач Г.П.Рушковський був усунений з посади завідувача кафедри гістології з гістохімлабораторією та виконувачем обов'язків завідувача кафедри з гістохімлабораторією була призначена кандидат біологічних наук, асистент В.В.Зажаєва, якій у 1977 році було присвоєно звання доцента. Тематика наукових досліджень В.В.Зажаєвої – вплив структур мозку на гістологію щитоподібної залози, вона автор 65 наукових праць. Викладачі кафедри Г.І.Мардар, М.М.Панчук, М.В.Кришталь, Т.Є.Дьякова та В.Ф.Кузь продовжували наукову роботу з тематики, започаткованої І.А.Шевчуком. Виконували комплексну наукову тему разом із працівниками кафедри нормальної фізіології (зав. – проф. Я.Д.Кіршенблат): „Вивчення впливу лімбічних структур мозку на морфофункціональний стан ендокринних залоз”. Збільшився штат гістохімлабораторії, в якій працювали кваліфіковані старші лаборанти П.А.Ягелло, Н.А.Кавуля, С.І.Богачик, К.М.Чала, М.Д.Шаровська. Зріс обсяг роботи, в якій виконувалися гістологічні та гістохімічні дослідження планових наукових робіт не тільки співробітників кафедри, а й інших теоретичних кафедр (нормальної фізіології, анатомії людини, медичної біології, біохімії, фармакології, фізики) та клінічних кафедр (факультетської терапії, госпітальної терапії, педіатрії, дитячої хірургії, загальної хірургії, травматології), кандидатських та докторських дисертацій.

У 1981 році на посаду завідувача кафедри гістології був обраний к.мед.н., доцент кафедри анатомії Запорізького медінституту І.К.Капіносов, який у 1982 році отримав звання професора, а в 1983 році був обраний за конкурсом завідувачем кафедри гістології Саратовського медінституту. З 1983 по 1984 рр. обов'язки завідувача кафедри гістології виконувала доцент Зажаєва В.В.

У 1984р. на посаду завідувача кафедри гістології, цитології, ембріології обраний професор Г.І.Кокошук. З 1987 по 2000 рр. Г.І.Кокошук працював проректором з науково-дослідної роботи Чернівецького медичного інституту. Наукові дослідження професора Г.І.Кокошука присвячені вивченню проблем регуляції діяльності нирок, водно-сольовому обміну, кислотно-лужної рівноваги, ембріогенезу та ембріотопографії органів людини. Автор 115 наукових праць, у тому числі трьох монографій.

Під керівництвом професора Г.І.Кокошука разом з професорами Б.А.Пахмурним, В.М.Круцяком, В.І.Проняєвим підготували і захистили кандидатські дисертації М.Д.Перепелюк, М.П.Кавун, М.І.Боднарук, В.Д.Фундюк, Г.М.Чернікова, І.Ю.Олійник, І.В.Догадіна та докторську - Г.І.Мардар.

За останні двадцять років спостерігалось постійне оновлення штату кафедри, перейшли працювати в інші установи асистенти М.В.Кришталь (на кафедру патофізіології асистентом), М.М.Панчук (у міську поліклініку), І.Ю.Олійник (на кафедру патанатомії), Г.І.Мардар (захистила докторську дисертацію та обрана за конкурсом на посаду завідувача кафедри анатомії медичного факультету Сумського держав-

ного університету), старший лаборант Л.І.Адаменко (на кафедрі фармакології).

Кафедра поповнювалася новими співробітниками: В.Ф.Кузь (асистент, старший викладач), І.В.Догадіна (старший лаборант, згодом асистент, доцент), К.М.Чала (старший лаборант, згодом асистент, доцент), Г.М.Чернікова (аспірант, асистент), І.Г.Кушнір (асистент-стажист), О.І.Петришен (асистент-стажист), А.А.Ходоровська (асистент, аспірант), Ю.Ю.Малик (старший лаборант, асистент), Н.В.Ткачук (старший лаборант, асистент-стажист).

У 1984 році була ліквідована гістохіміялабораторія і на кафедрі залишився один навчальний лаборант М.Д.Шаровська. Змінився напрямок наукових досліджень. Комплексну наукову тему з кафедрою нормальної фізіології продовжувала виконувати доцент В.В.Зажасва та професор Г.І.Кокочук. Крім того, частина викладачів (І.В.Догадіна, Г.М.Чернікова, В.Ф.Кузь) вивчали розвиток та становлення топографії нирки, підшлункової залози, м'язів, судин та клітковинних просторів грудної ділянки в пренатальному періоді онтогенезу людини разом із співробітниками кафедри анатомії людини. Асистент кафедри Чала К.М. захистила кандидатську дисертацію під керівництвом професора Кухарчука О.Л. на тему: "Вплив хлористих сполук солей талію, калію та свинцю на кислотно-лужний гомеостаз організму".

У 2003 році професор Кокочук Г.І. звільнився з посади завідувача кафедри гістології. Кафедру гістології об'єднали з кафедрою медичної біології, генетики та гістології, яку в даний час очолює член-кореспондент АПН України, професор В.П.Пішак.

Особливо активна робота на кафедрі проводиться останніми роками, що пов'язано з відкриттям цілого ряду нових факультетів та появою нових спеціальностей і предметів, які викладаються на кафедрі. Великий обсяг роботи проведено колективом кафедри по створенню методичних вказівок до практичних занять для студентів медичного факультету (спеціальності "Лікувальна справа", "Педіатрія", "Медична психологія"). Кафедра в повному обсязі забезпечена методичними матеріалами, мікропрепаратами та гербаріями для проведення теоретичних і практичних занять із фармацевтами та клінічними провізорами. Розширення сітки спеціальностей, за якими навчаються студенти на кафедрі, вимагає постійної праці та пошуку нових форм і методів викладання навчального матеріалу. Спостерігається інтенсифікація видавничої діяльності співробітників кафедри. Виходять друком підручники, навчальні посібники, методичні вказівки та рекомендації.

HISTORY OF THE DEPARTMENT OF MEDICAL BIOLOGY, GENETICS AND HISTOLOGY

V.P.Pishak, V.V.Zazhaieva, O.I.Zakharchuk

Abstract. A nearly 60-year old history of the formation and development of the Department of Medical Biology, Genetics and Histology is described. The paper also deals with the basic achievements of the Departments of Medical Biology, Genetics and Histology that were united into one department in the summer of 2003. The principal scientific and pedagogical attainments of the Department are described. All the staff members, their personal research and pedagogical achievements are mentioned. Perspectives of the Department's development are pointed out.

Key words: history, Department of Medical Biology, Genetic and Histology, pedagogical and scientific achievements, staff members.

Bukovinian State Medical Academy (Chernivtsi)

Buk. Med. Herald. – 2004. – Vol.8 №1. – P.189-195

Надійшла до редакції 29.01.2004 року